

MS-

Καρίβια
Καλλινοπούλου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Βιβλ. 115/1970

A.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Νόεμβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Καλύβια Κορινθιωτίδας
(παιλαιότερον ὄνομα: Καλύβια Κορινθίων), Ἐπαρχίας? Ε.Σ.Α.Ε.Σ.Ε.Ν.ΟΣ
Νομοῦ Α.Α.Ρ.Ι.Ε.Μ.Ε.
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεωργίου
Νησ... Χρυσῆος... ἐπάγγελμα ... Διδακταδης...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Καλύβια Κορινθίου - Ε.Σ.Α.Ε.Σ.Ε.Ν.ΟΣ
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον... Δύο... <2>...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μουσανίδης Μάξιος.....
.....
ἡλικία... 7!..... γραμματικαὶ γνώσεις... Δ! Διπλοματ......
..... τόπος καταγωγῆς Καλύβια.....

Η Διαγράφος Αθανάσιος Ε.Ν.Α. 7? Καλύβια Κορινθίου Δ! Διπλοματ.
 Η Διαγράφος Μακάριος Ε.Ν.Α. 7? Καλύβια Κορινθίου Δ! Διπλοματ.
 Η Διαγράφος Γεωργίου Ε.Ν.Α. 7? Καλύβια Κορινθίου Δ! Διπλοματ.
 Η Διαγράφος Γεωργίου Ε.Ν.Α. 7? Καλύβια Κορινθίου Δ! Διπλοματ.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖα ἀγροτικὰ περριοχὰ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ βοσκὴν ποιμνίων ; Αἱ ἀγροτικὲς περριοχὰ προωρίζοντο διὰ τὴν βοσκὴν τῶν ποιμνίων καὶ ἀγροτικὰ διὰ τὴν σποράν
 Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; Ὑπῆρχον χωρισταὶ, ἀλλὰ ἀγροτικὰ ἐνηλλάσσοντο ἀνά χρονία
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
 εἰς τούτους χωρικοὺς
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ἄλλοι διετέμενον τὴν περιουσίαν ἐν ἑστέρας ὁμοίαν, ἢ καὶ υἱοὶ τῶν καὶ ἄλλοι διὰ διαθήκην μετὰ τὸν θάνατον

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ή μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ή συγχρόνως εις άμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν και τήν κτηνοτροφίαν ; *οι κάτοικοι ασχολούνται συγχρόνως με τις τήν γεωργίαν μες εις τήν κτηνοτροφίαν*

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται έν παρέργω και εις τήν γεωργίαν ; *Μα τι βγα*

γ'. 1) Εις τά μεγάλα κτήματα : τών γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τών μοναστηρίων ποίοι ειργάζοντο εις αυτά ; και ύπό ποίους όρους ώς άτομα ή μέ δλόκληρον τήν οικογένειάν των ; *οι τε ο βαρβαροι... κληματα μοναστηριων η χωματα μοναχ*

2) Πώς έκαλούντο ούτοι ; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ήτο ή κοινωνική των θέσις ;...

3) Ποία ήτο ή άμοιβή των ; (εις είδος ή εις χρήμα;).....

4) Έχρησιμοποιούντο και έργάται ; εποχικώς, δηλ. διά τό θέρισμα, τό άλώνισμα, τόν τραγητόν ή δι' όλον τόν χρόνον ; Άπό ποϋ προήρχοντο ούτοι ; ήσαν άνδρες μόνον ή και γυναίκες ; ποίαν άμοιβήν έλάμβανον ; ήμερομισθιον εις χρήμα ή εις είδος ; *Εργατες*

οι κανίως... και κλειμωσαν τα... και ελάμβανον είδος, ...
αλληλθλουσαν τα... εμια... με... οργανεία... χει... του...

5) Έχρησιμοποιούντο και δούλοι (ύπηρετάι) ή δούλαι ; Έάν ναι, από ποίους τόπους προήρχοντο ; *οχι*

6) α) Οί νέοι και αί νέαι τοϋ τόπου ποϋ έπήγαιναν δι' άνεύρεσιν έργασίας ; *Πολλοι άνεραν... εις το... ομιλ... .. φαν... ..*

ειρη... .. ομιλ... .. και... .. Ρά... .. μ... ..
με... .. ε... .. θ... .. και... ..

β) Έπήγαιναν εποχικώς : ώς έργάται..... ή ώς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφείς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (έμποροι) κλπ. ; *οι... .. και... .. και... ..*

οι... .. και... .. και... ..

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...
 Η. Ζίφανεια. Παν. χωραφιών... ἐξέτερον. με. Σαίτι κιν. κούρον
 (πῶν... ἰσροβύ κιν... ἀγεθὶ ἀνελκ. κ. κ.)

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... 1938

ε'. Ἐπὶ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...
 Το εἰδυροῦν ἄροτρον... ἔχρημ...
 εἰμωοικῶν ἀπὸ τοῦ 1918

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμηθεῖα αὐτοῦ; ...
 εἰδυροῦν ἄροτρον... καὶ ἔχρημ... ἰσροβύ κιν... ἀγεθὶ ἀνελκ. κ. κ.
 ἀντιμωροσωσίον Πυρι. σκ.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτροῦ με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

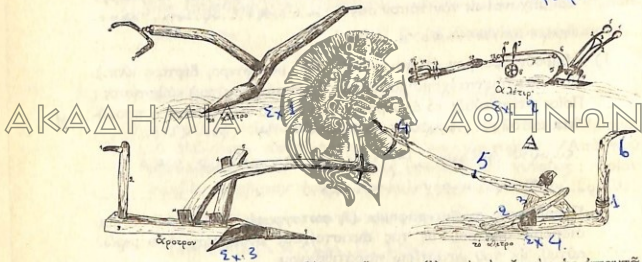
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... 1960
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... 1959

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἄλωνιμοῦ 19.58.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *τῶν μακεδονικῶν ἀλλοίων;*...
μάλα καὶ... τῶν... χωρῶν.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; *Ἐδῶ ἔχρησιμοποιεῖτο τὸ ἐκ 4 ξυλίνου ἄροτρον.*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>Καυκαῖφι</i>	6. <i>χειρ. πλοῦν</i>	11.....
2. <i>ὕαϊ</i>	7.	12.....
3. <i>θέρ. θα</i>	8.	13.....
4. <i>Μασκωλὶ θρα</i>	9.	14.....
5. <i>ἑρ. πμδ</i>	10.	15.....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφορῶν τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

ὑνί... ἢ εἶναι... μιᾶς μορφῆς... ἐν... ἢ τὰ ἐν... διαφορῶν...
 ... πω. εχ. 4

ὑνί
 εχ. 5

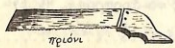
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπαθῆς τοῦ άρότρου;

6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

- 7) Ἔργαλειά διὰ τήν κατασκευὴν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

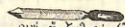
Διὰ τὴν κατασκευὴν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου.
 ἔχοντι μορφῆς τῆς σκεπάρι, σκεπάρι, άρνάρι, άρίδι, ξυλοφαί καί ὁ ξυλοφαί

πριόνι

άριδα

ρινί ἢ ξυλοφαί (άρνάρι)

8) α) Διά τόν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... Βόες, ἄροστρα... ἵπποι...

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ... Κατ' ἀρχὰς... δύο... ἄρσ... κωλύειν εἰς ἄροστον...

9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ... Μία ἀπὸ τὰς ἀκμήτων... 7...

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). ... ζ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ. ... ἀρσ... κωλύειν εἰς ἄροστον... 4 ζεύμα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ 1. ζεύμα ΑΘΗΝΩΝ

2. λούρα
3. ζεύμα

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; ... ἀπὸ τοῦ 1920...

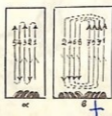
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; ... Μ' ἓνα ζῶον... ἀπὸ τὴν ἀνακαταστάσιν... ε.χ. 8...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὄργωνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

... Παιδιάστερι... ἔχενε πω... ὡ... ἔ... σχεδιάγραμμα
 ἄ... ὄργων ἐχωρὶς μοσχοιστ... ἔ... ὄδια.....

ἢ ὄργωνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

... ἄ... ὄργων ἐχωρὶς... ὡ... ἔ... σχεδιάγραμμα β.....

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορῆς ἢ σπορῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσθράδες κ.λ.π.); Ἡ σπορῆς... ἔχενε πω... ὡ... ἔ... ὄργων ἐχωρὶς... ἔ... ὄδια.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μετὰ αὐλακιάν;

... Ἡ σποριά... ἔχωρίζετο μετὰ αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μετὰ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; Ἡ σπορῆς... ἔχενε πω... ὡ... ἔ... ὄργων ἐχωρὶς... ἔ... ὄδια.....

... ὄργων ἐχωρὶς... ἔχενε πω... ὡ... ἔ... ὄργων ἐχωρὶς... ἔ... ὄδια.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

... Ἡ διάνοιξις... ἔχενε πω... ὡ... ἔ... ὄργων ἐχωρὶς... ἔ... ὄδια.....

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *ἔλ. ... ἑωσφίν. β. ἰ. π. κ. κ. ... μεν. σ. κ. κ. κ.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία); τὰ ὄργωματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ... *ἔλ. ἑωσφίν. β. ἰ. π. κ. κ. ... μεν. σ. κ. κ. κ.*

1^{ον} ... ἑωσφίν. 2^{ον} ... ποταμίτιον. 3^{ον} ... διαβάσμα ... μεν. 4^{ον} ... ἑωσφίν. 5^{ον} ... ἑωσφίν. 6^{ον} ... ἑωσφίν. 7^{ον} ... ἑωσφίν. 8^{ον} ... ἑωσφίν. 9^{ον} ... ἑωσφίν. 10^{ον} ... ἑωσφίν.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ἑωσφίν. β. ἰ. π. κ. κ. ... μεν. σ. κ. κ. κ. ... ἑωσφίν. β. ἰ. π. κ. κ. ... μεν. σ. κ. κ. κ.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῆ ἄσπαρτος τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ἑωσφίν. β. ἰ. π. κ. κ. ... μεν. σ. κ. κ. κ.

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; ... *ἑωσφίν. β. ἰ. π. κ. κ. ... μεν. σ. κ. κ. κ.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... *ἑωσφίν. β. ἰ. π. κ. κ. ... μεν. σ. κ. κ. κ.*

ἑωσφίν. β. ἰ. π. κ. κ. ... μεν. σ. κ. κ. κ. ... ἑωσφίν. β. ἰ. π. κ. κ. ... μεν. σ. κ. κ. κ.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον;

Μὲ ρ. ζυλοειδῆ. καὶ δουκέντρα.

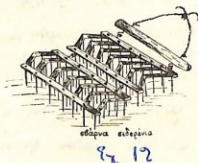
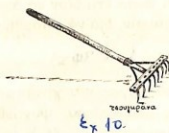
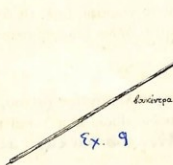
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργανον ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

Μετὰ τὴν ἐπιπέδωσιν. καὶ ἐπιπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ. καὶ ἐπιπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὄργανθῆ (μὲ σκαλίδια, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

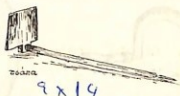
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπί κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρήσιν

έκαστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν) .. Διά ..
 ... το σκαθιόκιμα .. εχρησιμωσι κί το .. νι .. ζαίφα .. ώ ..
 .. το 9x .. 14 ..

6) Ποια πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τὸ ὄργωμα και πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς και αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν .. βοκαφίς .. ὄλα καὶ κίτη .. τῶν οἰκονομείων .. ὄδα ..
 .. δὲ ἔνδονται ..

7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά και ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. .. ὄλα καὶ κίτη .. τῶν οἰκονομείων .. ὄδα ..
 .. καὶ καλλιεργῶνται ..

8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ή καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζῶων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. .. Δε.τ.ε.μαλλιεργῶντο
 χωράφια διὰ τρεφὰς .. δὲ καὶ .. σίκερα .. μαλλιεργῶνται
 ... τῶν .. ὄλα καὶ κίτη .. χωράφια .. τῶν οἰκονομείων ..

9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ή σήμερα) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἔσπερνοντο ἡ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἡ πρασιές (βραγιές) και ἄλλως. .. ε.φ.τ.μ.ν.τ.ε. κ.τ.λ. .. ὄλα καὶ κίτη .. ὄδα ..
 .. ὄλα καὶ κίτη ..

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεία θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα και ἴχνογράφημα ἡ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Πλάται ἀταραχ.*.....
διὰ τὴν εἰσέρχων ἐχρησιμοποιοῦνται τὸ δοντωτὸν δρεπάνι.
δ. κ. τὸ εἰσέρχ. π. δρεπάνι κ. κ. γ. μ. ... καὶ ἀργότερον...
δ. κ. τὸ εἰσέρχ. τὸ δ. κ. δ. κ. μ......

Σχ 15

Σχ 16

δρεπάνι με κόψη
Σχ 17

Ἐάν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε... *Δ. κ. ν.*.....
... καὶ ἀρχὸν. εἰς μ. ... καὶ ἀρχὸν. καὶ ἀρχὸν. καὶ ἀρχὸν. καὶ ἀρχὸν.
... εἰς μ. ἀρχὸν......

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *τὸ χόρτο ποτίζεσθαι ἐπιβάλλει καὶ τὸ δρεπάνι κυρίως ἐπιβάλλει καὶ ἀργότερον κ. κ. τὸ κ. κ. α.*

Σχ 18

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Σχ. 19.*.....
... καὶ ὀμαλὴ ... καὶ ὀδοντωτὴ ... εἰς μ. ἀρχὸν. εἰς μ. ἀρχὸν.
... Σχ. 19......

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....
... ἡ χειρολαβὴ. εἰς μ. ἀρχὸν. καὶ εἰς μ. ἀρχὸν. καὶ εἰς μ. ἀρχὸν.

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *ἠερέαζετε*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *οὐκ*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *ἐν ἄλλοις καὶ τὰς ἀνάχους ἐν ἄχρῳ* ...

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... *καὶ τὰς ρίζας*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *ἀκολουθοῦν γυναῖκες καὶ*

τὰ μίσημα τῶν κριθῶν καὶ τὰ ἀνθήρα ... *ὡς τὸ δίκαιον*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *οἱ χεριές χωριστά*

ὅμοιαν καὶ ὁ 2-3 μάλι καὶ ἕκαστη χερσὶν ἐπὶ τὰ ἐπάχνα πρὸς τὰ ἑμμέρα

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *Μεγάλες... Χειρῆς*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποῖον ; ... *Θερίδων*

... *οἱ ἄνδρες, ἔκαστος ἰ... πὰ... καὶ ἑρμῆ... α*

... *αὐτὴν... εἶναι... ἔχει... χεῖρα, λέγει... εἶδεν*

... *οἱ ἴδιοι... οἱ... νοῦ... αὐραῖσι*

2) Πῶς ἠμεῖβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

... *ἔσονται... ἔχοντες... εἶναι... ἔργα... ὁδῶν*

... *ἔχοντες... ἔχοντες... ἔχοντες... ἔχοντες... ἔχοντες*

... *ἔχοντες... ἔχοντες*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῆ ἡ μέση των) ; ... *ἔχοντες*

... *ἀριστερῆς... κερδῶ... ἔφερον... ἔχοντες... ἔχοντες*

... *ἔχοντες*

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .. *ἔω κρ 10 μὲ*
Ἐω κρ 10 μὲ .. νά .. ἀρχίσω .. κωφίτες .. Δευτέρα

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. .. *ἔω κρ 10 μὲ*
ἔω κρ 10 μὲ .. τραγούδια

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον

ἔω κρ 10 μὲ .. νά .. ἀρχίσω .. κωφίτες .. ἀρχίτων .. ἔνα .. μὲν ..
ἔω κρ 10 μὲ .. ἀρχίτων .. ἀρχίτων .. καὶ .. κωφίτων .. ἔω κρ 10 μὲ ..
ἔω κρ 10 μὲ .. ἀρχίτων .. ἀρχίτων .. καὶ .. κωφίτων .. ἔω κρ 10 μὲ ..
ἔω κρ 10 μὲ .. ἀρχίτων .. ἀρχίτων .. καὶ .. κωφίτων .. ἔω κρ 10 μὲ ..
ἔω κρ 10 μὲ .. ἀρχίτων .. ἀρχίτων .. καὶ .. κωφίτων .. ἔω κρ 10 μὲ ..

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. *ἔω κρ 10 μὲ*

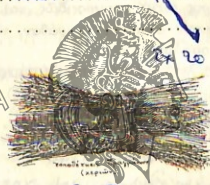
ἔω κρ 10 μὲ .. ἀρχίτων .. ἀρχίτων .. τὸν .. μὲν .. ἀρχίτων ..
ἔω κρ 10 μὲ .. ἀρχίτων .. ἀρχίτων .. καὶ .. κωφίτων .. ἔω κρ 10 μὲ ..
ἔω κρ 10 μὲ .. ἀρχίτων .. ἀρχίτων .. καὶ .. κωφίτων .. ἔω κρ 10 μὲ ..
ἔω κρ 10 μὲ .. ἀρχίτων .. ἀρχίτων .. καὶ .. κωφίτων .. ἔω κρ 10 μὲ ..
ἔω κρ 10 μὲ .. ἀρχίτων .. ἀρχίτων .. καὶ .. κωφίτων .. ἔω κρ 10 μὲ ..

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατασκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

τὸ δερμάτιασμα ἐγένετο ἀπὸ τῶν ἐβαδαν. καὶ τῶν χεριῶν.
 καὶ τῶν ἀγκαλιῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν.
 καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν.
 καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν.
 καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν.
 καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν.

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἀπὸ τῶν ἀγκυρῶν

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

τὰ δερμάτια συνεκεντρώνοντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν.
 καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν.
 καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν.
 καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν.
 καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν. καὶ τῶν ἀγκυρῶν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἀπὸ 1908

Πότε γίνεται η σπορά ή το φύτευμα αυτής... Η θεωρία...
... γίνεται πάλι. Η σπορά πάλι...

- 2) Πώς γίνεται (ή γίνεται) η εξαγωγή (βγάλσιμο) των γεωμύλων από το χωράφι; Με σκαπάνη, με άροτρον ή με άλλον τρόπον. Περιγράψατε το σχήμα τής σκαπάνης, του άροτρου κλπ. παραθέτοντες και σχετικόν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.

Η εξαγωγή πάλι... γίνεται με...
... γίνεται με... σκαπάνη...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίξτε το παλαιότερον ἢ διαστροφή τῶν ἄνω κατὰ τὸν χειμῶνα (μὴ ξηρὰ) χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκου). Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς γίνεται ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φιλάξισ αὐτοῦ.

Η διαστροφή πάλι... γίνεται με...
... με... ξηρὰ χόρτα...
... ὕδατος... μέλαν...
... μέλαν...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ με ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). ὁ σανὸς... χερσόπαιων... μέλαν

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαις)...
... μέλαν...
... μέλαν...
... μέλαν...

- 3) Ζήρασις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... λέ... χάρω... εἰς πρίνε το... και...
 ... ἐδ. ἐν τῷ... κέ... θαύρα... ἡ... δουρα...
 ... ὡς... μὲ... π... ἰ... μου... ἔχ... ἄρ...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... λέ... δεματιῶν... μεταφέροντων... εἰς... ἀλώνι...
 ... ὡς... αὐλῆς...

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν ἢ ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ...

... ὁ... χώρος... ἔχει... π... ἰ...
 ... ἔβλεπε... ο.υ... ἰ... ἔ...

3) Ὑπῆρχεν ἀνάκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ...

... ἡ... ὑπῆρχεν... ἀπὸ... ἀνά... ἔ...

4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; ...

... λέ... ἀ... κατασκευάζετο... εἰς...
 ... ὡς... ἀ... οἰκίας... ἔ...
 ἀ... ὡς...

- 5) Τό άλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.. ὅ. ἀλῶνι. ἀνήκει. εἰς. μίαν. μόνον. οἰκογένειαν

- 6) Ἐκ ποτὸς ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ ποτὸς λήγει ;

.. ὅ. ἀλῶνισμα
.. ἀρχεται. ἀπὸ. 15. ἑκταβρίου. ἐπι. 30. Σεπτεμβρίου

- 7) Εἶδη ἀλώνιων (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδιάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

.. ὅ. ἀλῶνι. χωματάλωνο. καὶ. πετράτωνο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ἀλώνισμου· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)

.. ὅ. χωματάλωνο. καὶ. πετράτωνο
.. με. κόπρον. βοῶν. καὶ. πῶ. πετράτωνο

.. ἀπὸ. 15. Σεπτεμβρίου. ἕως. 30. Σεπτεμβρίου
.. ὅ. ἀλῶνι. καθαρίζεται. καὶ. ἐπάλειψεται. με. πηλὸν. καὶ. ἀχύρων.

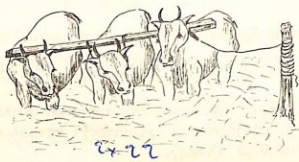
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλώνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλώνισμου γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

.. ὅ. ἀλῶνι. καθαρίζεται. καὶ. ἐπάλειψεται. με. πηλὸν. καὶ. ἀχύρων. ἀπὸ. 15. Σεπτεμβρίου. ἕως. 30. Σεπτεμβρίου

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλώνοστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Η. Πουροδούμου . εὐν. εἰματαῖων . ἔργ. χέ. πο. κ. εἰ
 . π. ἀ. στ. ἀ. χ. υ. α. . κ. ρ. οἰ . . . π. ἀ. κ. ἔ. β. α.

εἰ. εἰ

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἕλιμος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγρός, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ. ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα.

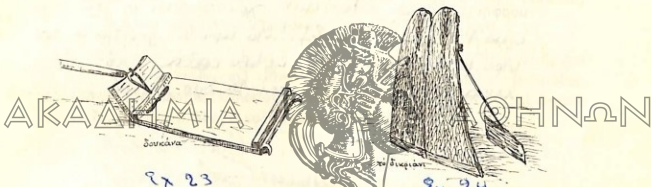
Π. ἀ. λ. οἰ. κ. ρ. οἰ . . . εἰ. εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . .
 . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . .
 . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . . εἰ . . .

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνο-στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικας φωτογραφιας η ιχνογραφηματα).....

.. Αλων. ιβ. φ. α. ... με ... 620 ... φ. α. ... η. α. ... ο. α. ... ο. α. ...
 .. ε. α. ... ι. α. ... η. α. ... η. α. ...

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

.. εἰς ... φ. α. ... η. α. ... ο. α. ... ο. α. ...
 (δουκάννα) με ... ο. α. ... ο. α. ... ο. α. ...
 .. ο. α. ... ο. α. ... ο. α. ... ο. α. ...
 .. ο. α. ... ο. α. ... ο. α. ... ο. α. ...
 .. ο. α. ... ο. α. ... ο. α. ... ο. α. ...

8) Ἐπὶ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλώνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ὁ ἀλώνισμός ἀρχίζει ἀπὸ τῆς βραδίας
 χαράματι καὶ ἐκλείνει πρὸς τὴν ἑσπέρα
 μετὰ τὴν ἑσπέρα μεσσημέριον τὸ εἶναι.....

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τοῖς χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Εἰς τὴν ἀλώνισμόν χρησιμοποιεῖται τὸ
 δικοῦλι (ἢ κούλι) ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν καὶ
 ἑσπέρα τὸ καὶ τὸ ἐκλείνει πρὸς τὴν ἑσπέρα
 μεσσημέριον τὸ εἶναι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ε. 25

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δοκράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; ...

Μετὰ τὴν ἑσπέρα μετὰ τὴν ἑσπέρα
 πρὸς τὴν ἑσπέρα πρὸς τὴν ἑσπέρα
 μετὰ τὴν ἑσπέρα μετὰ τὴν ἑσπέρα.....

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ὁ ἀλώνισμός ἀρχίζει ἀπὸ τῆς βραδίας καὶ ἐκλείνει πρὸς τὴν ἑσπέρα
 μετὰ τὴν ἑσπέρα μετὰ τὴν ἑσπέρα.....

15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν .

*Η εργασία ε. ε. εν δούλω μακρο
 ελέγετο... ε τρωμα, η δυνίδα μακρο ή κίτην... μήτα...
 ...ενα ε τρωμα.....*

16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν δια άποχωρισθούν τά άχυρα από τον καρπόν ; (Έν Κρήτη : μάλαμα)

...οι άλωνισθέντες στο χυμίο ελέγετο... μάλαμα.....

17) Ποιοι άλωνίζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ίδια κά του ζώα ή ύπηρχον (ή ύπάρχουν ακόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αιτωλία: βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι άλωνιστάι και άγωγιάτες), οί όποιοί είχαν βοδία ή άλογα και ανέλαβαν τον άλωνισμό

*...Ηλκιστάι αλ ζώατα... α γεωργία... ή δούλα του ι...
 ...δύνα... ή... αλ... συρτανία... των.....*

18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν έργαλείον ύπηρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχυς· π.χ. τό κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

*...δούλα... είχαν άϊζμη... εν παρσία... κορό... ελκινίωμα
 ...μεσάνισον... εις όρι... στο... ελκινί... με... μέσων... επ 28*

19) 'Ο κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τό σχήμά του ;

*...ζόν... ζύλο... ελέγετο... μέσων... και... κατασκευάζετο...
 ...πο... ελκινί... με... οτάτορο... ή... κ...*

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)..

..ὅ.. κοπάνισμα.. ἐγένετο ..
 ..ἐπὶ.. αὐλῶνι.. καὶ... ἐπὶ καὶ... πρὸς τὸν δίκμαφιν....

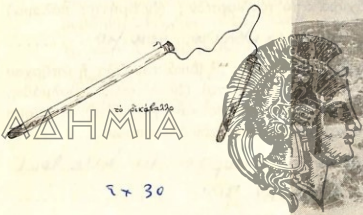
κόπανος στρογγυλός

ε.χ. 28

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα μικροῦ σπέρου δημητριακῶν...

ε.χ. 29

ε.χ. 30

ε.χ. 31

Ἐπὶ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο ἄνευ τῶν μελῶν τῆς οικογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνευ τῶν μελῶν τοῦτο ἔργον ἀλλὰ πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; ..

..ὅ.. κοπάνισμα.. ἐγένετο .. ἐπὶ.. καὶ... πρὸς τὸν δίκμαφιν....

..ἐπὶ.. αὐλῶνι.. καὶ... ἐπὶ καὶ... πρὸς τὸν δίκμαφιν....

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

οἱ ἀτάκτοι ἔλασσοντες τὰς ἀτάκτους εἰς τὸ ἀλάτω! καὶ τὰ
 βυρσοκλάμα ἄωρεθλασε φάνον... εἰ πᾶν... λωρι. θ. κ. ν...
 ... πᾶν... ὡρεθλασε.....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναι, ποῖα;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; ... κατὰ τὸ ἀλάτω... ἔλασσοντες...

... εἰς... τῶν... δώμων... ἐβόθοντο... καὶ... τραγουδοῦν...

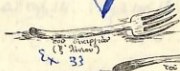
23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... ἔλασσοντες... ἔλασσοντες...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... οἱ ἀτάκτοι ἔλασσοντες τὰς ἀτάκτους εἰς τὸ ἀλάτω! καὶ τὰς ἀτάκτους εἰς τὸ ἀλάτω!

... ἐλέγχοντες λειῶμα... καὶ τὸ λειῶμα... ὡρεθλασε... ἔλασσοντες...
 ... νεκρὸν... κακωρῶν... καὶ τὸ μαφωρῶν... ἔχ. 33.
 καὶ 35.

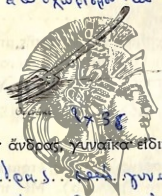
Ὁ σχηματισθὲν σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρὸν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ὁ σωρὸς εἶχε... ἀχίμα... ταίριμα... καὶ... ἰσά...
 ἰκαρρῶν... τῶ... μαρ... ἰ...

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φυτᾶρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

... τὸ ἀνέμισμα... εἰς... ἀχίμα... ἰχνογραφία... ἰ...
 (θρινάκι)... 27 36... ἀρχοῦμα... ἰ... ἰ...
 ἰχνογραφία... ἰ... ἰ...
 27 34

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει): ἄνδρας, γυναικᾶ; εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ;

ἰχνογραφία... καὶ... ἰ... ἰ...
 ἰ... ἰ... καὶ... ἰ...

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ: (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ;

... ἰ... ἰ... ἰ...
 ... ἰ... ἰ... ἰ...
 ... ἰ... ἰ... ἰ...

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦσις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο: πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

..... Διὰ τὴν ἐρίνην καὶ τὸν ἀνέμισμα

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

... Ἐπειὶ τὸν ἀνέμισμα τὸν ἀνέμισμα τὸν ἀνέμισμα τὸν ἀνέμισμα τὸν ἀνέμισμα
 ριζοκλάμα καὶ τὸν ἀνέμισμα τὸν ἀνέμισμα τὸν ἀνέμισμα τὸν ἀνέμισμα τὸν ἀνέμισμα

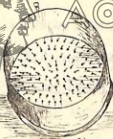
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμάτινο
 εχ 37

κόστρος ἢ ἀρυλοφόρος
 εχ 38

εχ 39

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .. Λιχίστη. ὁ ἀχυρᾶ

.. αὐτὸν ἴσως .. εὐρὸς ἀχυρῶν .. με .. τε .. κερφαλαί ἢ κρυφί .. τε ..

.. ἀχυρᾶ .. τε .. βόσκη .. ὁ .. ἀέρος .. αὐτῶ .. κερφί .. κελ .. ἰσ .. ἀχυρᾶ ..

.. ἀχυρῶν .. κελ .. ἰσ .. ἀχυρᾶ .. τε .. κερφῶν .. ἰσ ..

.. κερφῶν .. ἀχυρᾶ .. τε .. δ. τ. μ. ο. ν. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

.. τε .. κερφῶν .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

7) Ὃταν ἐτοιμασθῆ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεώργου;

.. ὁ .. κερφῶν .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

.. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

.. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

.. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῆ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

.. ὁ .. κερφῶν .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

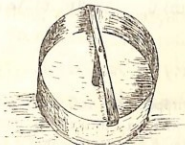
.. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

.. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

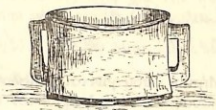
.. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. .. ἀ. μ. ο. κ. ο. ἰ. δ. ο. ν. ..

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλα πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).. *ἴα. ὀκτάδα...*
... ἴα. ὀκτάδα... ματ. βάλ. το. ἰαὸς πῶ. ἄλ. κ. λ. ... καὶ πῶ...
... β. π. π. ἰ. κ. π. ἰ. ... π. α. γ. π. ἰ. ... ἴα. 4. 0. ἴα. π. ...
... π. α. γ. π. 10-19 ὀ. κ. α. δ. κ. ...

μυσοκόλλη
ἴα 39

κούπελος
ἴα 40

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνα ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῆσει παλαιότερου μετρά των δημοτικῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ... *ἄν. ἰ. α. ... ἀγροφυλακία, ἰ. α. κ. α. δ. ...*
... ἰ. α. κ. α. δ. ... π. α. γ. π. ἰ. ... ἴα. ὀκτάδα ...
... ἴα. ὀκτάδα ... εἰς τὸ ἄλωνα, ... ἴα. ὀκτάδα ...
... ἴα. ὀκτάδα ... εἰς τὸ ἄλωνα, ... ἴα. ὀκτάδα ...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιεν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηεῖας) ... *ἴα. ὀκτάδα ... ἴα. ὀκτάδα ...*
... ἴα. ὀκτάδα ...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνα . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; *Πό... αφορον... αλωθμικη πο...
 ... εις την ταχυρωνα... εσ. το υψωσθρον... και...
 ... εσωκαλετο... με... κερταρι... εμελις...*

5) Πώς γίνεται (ή γίνεται) η διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκεια του θερισμού από τους καλύτερους στάχυς ή μετά το άλωνισμα ;...

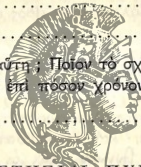
Μετα... με... αλωνισμα... πο... ωι... και... τι... ταρι...

6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου πρό του θερισμού κατασκευάζεται τότε ή μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχύων, το όποιον αναρτάται εις το εικονοστάσιον ή οπισθεν της θύρας κλπ ; ..

οχι

Πώς λέγεται ή πλεκτή αυτή ; Ποιον τό σχήμα της ; πού φυλάσσεται. πρὸς ποῖον σκοπόν και ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατά ποίας ημέρας του έτους λαμβάνει χώραν κατ' έθιμον εις τον τόπον σας άναμμα φωτιάς εις τό υπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστουγέννων, έσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Άποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο του Ιούδα), έσπέρας της 31 Αυγούστου κλπ.)

*Εν... πόν... πόσον... άναμα... φωτιάς... ελάμβανεν... χύρον...
 πίν... Κυριακή... πίν... βοροφρον... και... πό... Μ... ελάβασε
 ... εμαίετα... εμοίωμα... πο... λούδα...*

Εις ποίας ημέρας, ποίαν ώραν και εις ποιον μέρος ;

*Πίν... Κυριακή... πίν... βοροφρον... πο... άναμα... και... φωτιά...
 ... ερχιδε... και... βοροφρον... πίν... Κυριακή...
 ... εμαίετα... πο... λούδα... εμαίετα... πίν... εμαίετα...
 ... εμαίετα... πο... λούδα... εμαίετα... πίν... εμαίετα...
 ... εμαίετα... πο... λούδα... εμαίετα... πίν... εμαίετα...*

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....
Η φωτιά τῶν Κυριακῶν τῶν Σαρανταήκτου λέγεται ὀρφανὴ

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...
Παιδιὰ καὶ τῶν 20 ἔτων

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος; ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ὁσάντις ... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...

γ'. Ποῖα αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἔσοκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα ...

... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...
... ἐκ τῆς ἀγροῦς ...

3) Τί καίονται εις τὰς πυράς αὐτάς· (κάφιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

Μέλιον. Σόδα. χυμὸν τοῦ δ. ἄρουρι.
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) Ἰ. Μ. Γάββατα. χέ.

Ἐράδου. ἡνι ὄφρα. τὰ ἔθνοστάσια. Σμαίε. πο. ὁμοίωμα
.. πο. Ἰούδα. χέ. ὀνομα. ἔπο. κρημαθίκο. εἰς τὸ.
.. κρημαθίκο. εἰς ἀνέφερα. καὶ κρημαθίκο. . . .

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἰ. ὁμοίωμα. πο. Ἰούδα. ἡνι. κρημαθίκο. ἀπό.
Ἰ. Μ. Παραθέσατε ἡνι ὄφρα. πο.
κρημαθίκο. εἰς ἀνέφερα. πο. κρημαθίκο. εἰς ἀνέφερα.
.. κρημαθίκο. εἰς ἀνέφερα. καὶ Ἰ. Μ. κρημαθίκο.
κρημαθίκο. εἰς ἀνέφερα. ἀπό. δ. ἄρουρι.
ὁμοίωμα.
κρημαθίκο. εἰς ἀνέφερα. ἀπό. δ. ἄρουρι.
κρημαθίκο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ